

Noordvoort

advies tweede fase strandreservaat

provinciaal adviseurs

ruimtelijke kwaliteit

zuid-holland

noord-holland

Noordvoort, advies tweede fase strandreservaat

PARK ZH&NH - 01

11 augustus 2017

Aanleiding

Een coalitie van partijen is bezig om tussen Noordwijk en Zandvoort, op de grens van de provincies Zuid-Holland en Noord-Holland, een strandreservaat te creëren. De werknaam voor het project is Noordvoort. Het project omvat twee fasen. In de eerste fase, die inmiddels is gerealiseerd, zijn de duinen aangepakt zodat de zeereep (de duinenrij die het dichtst bij strand en zee ligt) weer in beweging is. De tweede fase omvat de realisatie van een strandreservaat met toeristische aantrekkingskracht. Ten behoeve van de vergunning voor de benodigde bouwwerken in de zeereep is een Welstandsadvies gevraagd. De Welstandscommissie van de gemeente Zandvoort heeft daarbij aangegeven dat zij een advies wil van de Provinciaal Adviseurs Ruimtelijke Kwaliteit van beide betrokken provincies over het project.

Tweede fase Noordvoort

Het project Noordvoort heeft de intentie om een kustlandschap te realiseren van zeereep tot strand met een natuurlijke dynamiek, om middels zonering voldoende rust te brengen ten behoeve van de natuur en om de belevingswaarde voor de recreant en de bewoners te vergroten. In de tweede fase staat de zonering van het gebruik centraal. De kern daarvan wordt gevormd door de realisatie van een route over de zeereep met, naast de bestaande juttersplek, de realisatie van een zitplek en een tweede uitzichtpunt. Inzet van deze ingreep is om de bezoekers aan het strand middels deze route te verleiden het strand te verlaten teneinde de vogels en de dieren op het strand niet te storen. Om dit duidelijk te maken wordt een rij met forse palen (6 meter afstand onderling) geplaatst op het strand, bebording aangebracht, een leuning gerealiseerd bij de duinopgang en een pad aangelegd over de zeereep. Langs het pad komen naast het bestaande uitzichtpunt, de 'juttersplek', een zitplek en een tweede uitzichtpunt met een gebouw 'viziër'.

De 'waarden' van kust

Juist het afgelopen jaar is het grote belang van de Nederlandse kust onderstreept. Naar aanleiding van een door onder andere Natuurmonumenten gestarte discussie over de bebouwing langs de kust is het landelijk Kustpact opgesteld. De partijen rond het Kustpact streven naar een goede balans tussen bescherming en behoud van de waarden van de kust enerzijds en de ontwikkeling van de kust anderzijds.

In het breed ondertekende Kustpact worden de kernwaarden van de Nederlandse kust nog eens geduid ('Inventarisatie Waarden en Beleid Nederlandse Kust', Bureau Strootman, juli 2016). Middels een zonering wordt aangestuurd op een passend gebruik voor elke plek. De zone tussen Zandvoort en Noordwijk valt in het licht van de zonering te bestempelen als een van de 'zeer kwetsbare gebieden'; het duingebied is Natura2000 gebied en maakt deel uit van het Nationale Natuurnetwerk Nederland.

In deze zone moeten waarden als vrij 'zicht en grootschaligheid' enerzijds en 'natuurlijkheid en dynamiek' anderzijds voorop staan. Onderdeel van het vrij zicht en de grootschaligheid zijn een lege horizon, weidsheid, een beleefbaarheid van de kust over de gehele lengte en grote eenheden natuur. Bij de natuurlijkheid en de dynamiek draait het o.a. om de beleefbaarheid van de elementen, de natuurlijke processen en gradiënt van windsterkte en zout.

Beschouwing voorstel

Naar onze overtuiging is er een duidelijk verschil tussen de ingrepen voor de eerste fase en de tweede fase van het project Noordvoort. De eerste fase sluit met de aanpak van de duinen en het terugbrengen van de natuurlijke dynamiek naadloos aan op de kwaliteiten van de zone en strookt geheel met de zonering, zoals die door de provincies wordt voorgestaan. Voor de tweede fase, het realiseren van een strandreservaat is deze aansluiting minder vanzelfsprekend.

Gelukkig en terecht staat het voorstel voor het strandreservaat een vrije doortocht over het strand niet in de weg en geschiedt het nemen van de route over het eerste duin slechts op uitnodiging. Hinderlijker en zelfs strijdig in onze ogen is het aanbrengen van allerlei objecten. Weliswaar is het geen bebouwing, in onze ogen tasten de voorstellen wel degelijk het vrije zicht, het weidse en open karakter en de natuurlijkheid van het kustlandschap hier aan.

Kijkend naar het plan voor Noordvoort constateren wij dat er veel palen, borden en bouwsels worden ingezet om het doel, het omleiden van de wandelaar over de zeereep, te bereiken. Al deze objecten tezamen geven de route bijna het karakter van een 'uitstalling' en hebben naar onze ervaring een negatieve invloed op de kernwaarden en de ruimtelijke kwaliteit van de kust. Kortom, het ingezette middel staat haaks op de welgemeende intenties.

Ons oordeel is dat de ruimtelijke middelen rond de te realiseren route veel te zwaar zijn. Het versterken van de belevingswaarde wordt op deze plek niet bereikt door meer objecten te plaatsen maar eerder minder. Ga op zoek naar een veel meer terughoudend vormgeevingsconcept. Of concreet, met het gevaar van valse precisie: het aantal palen kan ruwweg worden gehalveerd en de palen hoeven in het geheel niet zo hoog

te zijn, het aanbrengen van palen en een 'leuning' langs het duinpad zijn bij een goed beloop van het pad onnodig, het toevoegen van een tweede uitzichtplek of liever alleen een plateau, zonder fratsen, lijkt ons toereikend.

Advies Noordvoort tweede fase

- Wees veel terughoudender in de vormgeving van de route, het is geen locatie voor een 'attractie'!
- Ga op zoek naar een veel meer terughoudend vormgevingsconcept;
- Beperk de palen en de objecten aanzienlijk, maak ze lager;
- Hou het bij een duinpad, waarop mensen zelf hun weg zoeken;
- Creëer op het duin een uitzichtplek, zonder opstanden.

Jandirk Hoekstra, Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit Noord-Holland

Harm Veenenbos, Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit Zuid-Holland

Harm Veenenbos

*Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
t: (070) 441 68 06†
e: h.veenbos@pzh.nl
w: www.pazh.nl*

Jandirk Hoekstra

*Houtplein 33
Postbus 3007
2001 DA Haarlem
t:(023) 514 31 43
e: hoekstraj@noord-holland.nl
w: www.noord-holland.nl/park*